

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

факультет іноземних мов

Кафедра англійської мови

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Практична фонетика

Practical Phonetics

вибіркова

Освітньо-професійна програма	Англійська мова і література та друга іноземна мова
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта / педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Факультет	факультет іноземних мов
Мова навчання	англійська

Розробник: асист. Довгопола А. С.

Профайл викладача	http://english.chnu.edu.ua/?page_id=4230&lang=uk
Контактний тел.	+38(072) 58 48 69
E-mail:	a.dovgopola@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=236#
Консультації	Очні консультації за попередньою домовленістю

2021р

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс “Практична фонетика” спрямований на розвиток мовної компетенції студентів на рівні професійного використання англійської мови у фаховій (викладацькій) та міжособистісній сферах. Курс має на меті вдосконалити рівень володіння англійською мовою в аспекті усної комунікації, покращити вимову, підвищити рівень критичного мислення, розвинути здатність студентів до ефективної роботи в парах та групах, а також до самоосвіти. Курс є вибірковою відповіддю до освітньої програми 014 “Середня освіта Англійська мова і література та друга іноземна мова”.

2. Мета навчальної дисципліни:

Курс “Практична фонетика” покликаний сприяти розвитку мовленнєвих вмінь та навичок міжособистісного та міжгрупового спілкування, покращити вимову студентів, ознайомити із необхідною термінологічною базою, яка знадобиться у подальшому вивченні англійської мови. Обираючи цей курс із циклу вибіркової дисципліни студент матиме змогу ознайомитись із основними особливостями вимови фонем та інтонаційних груп, територіальними варіантами англійської мови, а також закріпити матеріал комплексними вправами.

3. Завдання

Завданнями курсу “Практична фонетика” є

- Сформувані у студентів слухові та артикуляційні навички та вміння правильної вимови англійських звуків.
- Сформувані у студентів сталі інтонаційні навички.
- Розвивати у студентів вміння інтонувати власного емоційного мовлення адекватного до комунікативної ситуації.
- Створити у студентів ґрунтовну теоретичну базу про фонетичні закономірності англійської вимови та інтонації для їх подальшого застосування у професійному спілкуванні
- Забезпечити засвоєння студентами систематичних знань з курсу.

За спеціальністю 014 “Середня освіта (Мова і література)”, першого бакалаврського рівня вищої освіти дисципліна “Практична фонетика” забезпечує досягнення таких компетентностей з освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова»:

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)

Мовно-комунікативна компетентність А1

A1.3 Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)

A1.4 Здатність формувати і розвивати мовно- комунікативні вміння та навички

A2.2 Здатність формувати та розвивати в здобувачів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей

4. Пререквізити. немає

5. Результати навчання

Студенти повинні:

- вміти застосовувати отримані теоретичні та практичні знання у професійній та міжособистісній комунікації;
- застосовувати різноманітні інтонаційні моделі у зв'язному мовленні та розкривати їх інформаційне значення;
- розуміти основні закономірності вимови фонем англійської мови;
- знати і пояснювати основні класифікації фонем англійської мови;
- знати особливості територіальних варіантів англійської мови;
- вміти ідентифікувати фонетичні помилки та виправляти їх.

Програмні результати навчання з дисципліни охоплюють:

ПРН 2. Володіти знаннями іноземної мови та її функціональних особливостей, мовних норм, необхідних для ефективного спілкування; вміти зрозуміло висловлювати іноземною

мовою власні думки, бажання, наміри, пояснювати свої дії в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяти опануванню учнями іноземної мови для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях.

ПРН 4. Мати ґрунтовні знання навчального предмета; знати й розуміти систему мови; аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; бути обізнаним зі специфікою перебігу літературного процесу різних країн, літературними напрями, течіями, жанрами, художніми творами класики і сучасності; володіти різними видами аналізу художнього твору.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	1	2,5	75	2		30			45		залік
		2	2,5	75	2		30			45		залік
Заочна	1	1	2,5	75	2		8			67		залік
		2	2,5	75	2		8			67		залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Семестр 1														
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основні засади та правила вимови фонем на рівні звуку													
Тема 1. Фонетика як наука про вимову. Ключові терміни	5		2			3	6		1				5	
Тема 2. Загальні правила вимови англійської вимови	5		2			3	4						4	
Тема 3. Транскрипція англійської мови	5		2			3	5		1				4	
Тема 4. Явище транслітерації	5		2			3	4						4	
Тема 5. Голосні звуки англійської мови. Їх класифікації відповідно до різних критеріїв	5		2			3	5		1				4	

Тема 6. Артикуляція звуків /ɪ/ - /i:/; /ʊ/ - /u:/; /ɒ/ - /ɔ:/	5		2			3	5		1			4
Тема 7. Артикуляція звуків /e/ - /ɜ:/ - /æ/ - /ə/; /ʌ/ - /ɑ:/	5		2			3	4					4
Тема 8. Дифтонги англійської мови. Класифікації дифтонгів. Особливості артикуляції дифтонгів	4		2			2	5					5
Разом за ЗМ1	39		16			23	38		4			34
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Основні закономірності вимови на рівні слова та речення											
Тема 1. Приголосні звуки англійської мови. Їх класифікації відповідно до різних критеріїв	5		2			3	6		1			5
Тема 2. Артикуляція звуків /p/ - /b/; /t/ - /d/; /k/ - /g/	5		2			3	5					5
Тема 3. Артикуляція звуків /l/ - /m/ - /n/ - /ŋ/	5		2			3	6		1			5
Тема 4. Артикуляція звуків /h/ - /r/ - /j/	5		2			3	5					5
Тема 5. Артикуляція звуків /f/ - /v/ - /w/;	5		2			3	6		1			5
Тема 6. Артикуляція звуків /s/ - /z/; /θ/ - /ð	5		2			3	5					5
Тема 7. Артикуляція звуків /ʃ/ - /ʒ/ /tʃ/ - /dʒ/	6		2			4	4		1			3
Разом за ЗМ 2	36		14			22	37		4			33
Усього годин	75		30			45	75		8			67
Семестр 2												
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основні засади та правила вимови фонем на рівні звуку											
Тема 1. Word Stress	5		2			3	6		1			5
Тема 2. Polysyllabic Words, Compound Words	5		2			3	4					4
Тема 3. Noun/Verb Pairs, Phrasal Verbs	5		2			3	5		1			4
Тема 4. Sentence Stress	5		2			3	4					4

Тема 5. Intonation	5		2			3	5		1			4
Тема 6. Rhythm	5		2			3	5		1			4
Тема 7. Pausation	5		2			3	4					4
Тема 8. Variants of English	4		2			2	5					5
Разом за ЗМ1	39		16			23	38		4			34
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Основні закономірності вимови на рівні слова та речення											
Тема 1. Logical Stress	5		2			3	6		1			5
Тема 2. Falling Intonation Patterns, Intonation of Statements	5		2			3	5					5
Тема 3. Intonation of Wh-questions, Intonation of Imperatives	5		2			3	6		1			5
Тема 4. Rising Intonation Patterns, Intonation of Yes/No Questions	5		2			3	5					5
Тема 5. Intonation of Polite Requests, Intonation of Enumeration	5		2			3	6		1			5
Тема 6. Falling-Rising Intonation Patterns, Intonation of Disjunctive Questions, Intonation of Alternative Questions	5		2			3	5					5
Тема 7. Intonation of Exclamations, Intonation of Direct Address	6		2			4	4		1			3
Разом за ЗМ1	36		14			22	37		4			33
Усього годин	75		30			45	75		8			67

3.2.1. Теми практичних занять

Семестр 1

№	Назва теми
1	Фонетика як наука про вимову. Ключові терміни
2	Загальні правила вимови англійської мови
3	Транскрипція англійської мови
4	Явище транслітерації

5	Голосні звуки англійської мови. Їх класифікації відповідно до різних критеріїв
6	Артикуляція звуків /ɪ/ - /i:/; /ʊ/ - /u:/; /ɒ/ - /ɔ:/
7	Артикуляція звуків /e/ - /ɜ:/ - /æ/ - /ə/; /ʌ/ - /ɑ:/
8	Дифтонги англійської мови. Класифікації дифтонгів. Особливості артикуляції дифтонгів
9	Приголосні звуки англійської мови. Їх класифікації відповідно до різних критеріїв
10	Артикуляція звуків /p/ - /b/; /t/ - /d/; /k/ - /g/
11	Артикуляція звуків /l/ - /m/ - /n/ - /ŋ/
12	Артикуляція звуків /h/ - /r/ - /j/
13	Артикуляція звуків /f/ - /v/ - /w/;
14	Артикуляція звуків /s/ - /z/; /θ/ - /ð/
15	Артикуляція звуків /ʃ/ - /ʒ/ /tʃ/ - /dʒ/

Семестр 2

№	Назва теми
1.	Тема 1. Word Stress
2.	Тема 2. Polysyllabic Words, Compound Words
3.	Тема 3. Noun/Verb Pairs, Phrasal Verbs
4.	Тема 4. Sentence Stress
5.	Тема 5. Intonation
6.	Тема 6. Rhythm
7.	Тема 7. Pausation
8.	Тема 8. Logical Stress
9.	Тема 9. Falling Intonation Patterns, Intonation of Statements
10.	Тема 10. Intonation of Wh-questions, Intonation of Imperatives
11.	Тема 11. Rising Intonation Patterns, Intonation of Yes/No Questions
12.	Тема 12. Intonation of Polite Requests, Intonation of Enumeration
13.	Тема 13. Falling-Rising Intonation Patterns, Intonation of Disjunctive Questions, Intonation of Alternative Questions
14.	Тема 14. Intonation of Exclamations, Intonation of Direct Address
15.	Тема 15. Variants of English

3.2.2 Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Акцентуальні типи слів в англійській мові
2	Темп, тембр у повсякденному мовленні
3	Інтонаційне оформлення тексту з різними типами речень

3.2.3. Самостійна робота Семестр 1

№	Назва теми	Денна	Заочна
---	------------	-------	--------

1	Звукова система англійської мови	3	5
2	Найпоширеніші помилки у вимові. Способи їх подолання	3	4
3	Будова артикуляційного апарату	3	4
4	Правила транскрибування та транслітерації	3	4
5	Правила артикуляції англійських фонем	3	4
6	Артикуляція звуків /l/ - /i:/; /ʊ/ - /u:/; /ɒ/ - /ɔ:/	3	4
7	Артикуляція звуків /e/ - /ɜ:/ - /æ/ - /ə/; /ʌ/ - /ɑ:/	3	4
8	Дифтонги англійської мови. Класифікації дифтонгів.	2	5
9	Особливості артикуляції дифтонгів	3	5
10	Артикуляція звуків /l/ - /m/ - /n/ - /ŋ/	3	5
11	Артикуляція звуків /p/ - /b/; /t/ - /d/; /k/ - /g/	3	5
12	Артикуляція звуків /h/ - /r/ - /j/	3	5
13	Артикуляція звуків /f/ - /v/ - /w/;	3	5
14	Артикуляція звуків /s/ - /z/; /θ/ - /ð/	3	5
15	Артикуляція звуків /ʃ/ - /ʒ/ /tʃ/ - /dʒ/	4	3

Семестр 2

№	Назва теми	Денна	Заочна
1.	Тема 1. Наголос у слові	3	5
2.	Тема 2. Багатоскладові слова, складні слова	3	4
3.	Тема 3. Пари іменник/дієслово, фразові дієслова	3	4
4.	Тема 4. Наголос у реченні	3	4
5.	Тема 5. Інтонація	3	4
6.	Тема 6. Ритм	3	4
7.	Тема 7. Пауза	3	4
8.	Тема 8. Логічний наголос	2	5
9.	Тема 9. Низхідні інтонаційні зразки, інтонація висловлювань	3	5
10.	Тема 10. Інтонація Wh-питань, Інтонація імперативів	3	5
11.	Тема 11. Висхідні інтонаційні зразки, інтонація запитань так/ні	3	5
12.	Тема 12. Інтонація ввічливих прохань, інтонація перерахування	3	5
13.	Тема 13. Низхідно-висхідні інтонаційні зразки, інтонація роз'єднувальних запитань, інтонація альтернативних запитань	3	5
14.	Тема 14. Інтонація вигуків, інтонація прямого звертання	3	5
15.	Тема 15. Варіанти англійської мови	4	3

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час вивчення навчального матеріалу модуля оцінюється аудиторна робота студента та позааудиторна самостійна робота студента.

Основні форми контролю/взаємоконтролю/самоконтролю:

- усне обговорення окреслених питань;
- виконання практичних завдань;
- виконання контрольних робіт;
- виконання тестових робіт;
- самоаналіз навчальних результатів тощо.

Усний контроль проводиться у формі співбесіди з студентом, наприклад, під час усного опитування і відноситься до індивідуального контролю.

Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- презентації результатів виконаних завдань;
- студентські презентації;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *15 балів* – по 5 балів за кожну відповідь залікового білету на теоретичне запитання та 25 балів за виконання практичного завдання. Оцінювання відповідей на питання №1, 2, 3 здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1, 2 та 3 :

Бали	Характеристика відповіді
5	студент вичерпно висвітлює питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; логічно обгрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
4	студент достатньо повно висвітлює питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
3	студент неповно висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; у відповіді студент допускає як незначні, так і значні неточності та помилки;
2	студент частково і недостатньо висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
1-0	студент частково і недостатньо висвітлює питання; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; відповідь має велику кількість значних помилок.

Питання №4 оцінюється за наступними критеріями:

Бали	Характеристика відповіді
20-25	студент повністю та правильно виконує практичне завдання білета відповідно до заданих вимог
16-19	відповідь студента містить незначні неточності і практичне завдання виконано з незначними помилками відповідно до більшості вимог
11-15	відповідь студента містить неточності і практичне завдання виконано неповно, вимоги дотримано лиш частково
6-10	відповідь студента містить значні неточності і помилки, вимог не дотримано
0-5	студент не в змозі виконати практичне завдання або виконує його лиш поверхнево із значною кількістю помилок не дотримуючись вимог

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)		Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		
T1- T8	T9-T15	40	100
30	30		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Соколова М.А. Практическая фонетика английского языка / Соколова М.А.: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 384 с.
2. Kelly G. How to Teach Pronunciation. – Pearson Education Limited. Harlow. England, 2000. – 154 p.
3. Kingdon R. The Groundwork of English Intonation. Laver J. Principles of Phonetics. – Cambridge University Press. 1995.
4. O'Cormor J.D. Phonetics. Penguin Books. – London. England. 1991. 6. Pennington M.C. Phonology in English Language Teaching. – Longman. 1996.
5. Hancock M. English Pronunciation in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. 200p.
6. Hewings M. English Pronunciation in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 200p.
7. Marks J. English Pronunciation in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 166p.
8. Posonby M. How now brown cow. Oxford. New York: Pergamon, 1992. 133 p.
9. Довгопола А., Гнатяк Т. Формування фонетичної компетенції учнів молодшого шкільного віку. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (20–22 квітня 2021 року). Факультет іноземних мов. –Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. – 49-50ст.
10. Курс практичної фонетики англійської мови: Практичний посібник/ Укл.: Суродейкіна Т. В., Довгопола А. С., Ліннікова В. О. Чернівці, 2020. 146 ст.

11. Курс практичної фонетики англійської мови: Практичний посібник. 2-ге видання/ Укл.: Сурадейкіна Т. В., Довгопола А. С., Ліннікова В. О. Чернівці, 2021

6. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Згідно з « Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол No10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол No11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Практична фонетика» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням : - тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів; - індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни (до 4 балів); - тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи. Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті, та провести дисемінацію досвіду у форматі узгодженому з викладачем. Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо